

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

Fakulta právnická

Katedra správního práva

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Zproštění odpovědnosti právnické osoby za přešupek
Autor: Tomáš Froněk
Autor posudku: JUDr. Milan Podhrázký, Ph.D.

1. Zadání a cíl práce:

Nabytí účinnosti zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přešupy a řízení o nich, mělo v mnoha ohledech významný dopad na řadu právních institutů správního trestání, s nimiž sice předchozí doktrína i praxe v určité míře pracovala, nicméně výslovná a ucelenější právní úprava zde chyběla. Vzhledem k praktickému významu přešupkového práva se tato oblast právní úpravy začala logicky těšit též rostoucímu zájmu odborné literatury, čemuž pak odpovídá i častější zaměření témat vysokoškolských kvalifikačních prací. V tomto ohledu je nicméně nutno ocenit volbu tématu ze strany autora posuzované práce, který nesetřval u obecnějšího či rámcové tématu práce, ale zvolil téma dosti úzké a poměrně specifické. To samozřejmě představuje výhodu z hlediska sevřenosti textu, nicméně to může být i určitou komplikací z hlediska naplnění práce dostatečným (a s tématem souvisejícím) obsahem. Obojí výše uvedené se v posuzované práci v určité míře projevuje. V každém případě volba tématu i autorem nastíněné cíle práce (viz zejm. str. 2) požadavky kladené na diplomovou práci naplňují.

2. Obsahové zpracování práce (včetně struktury, proporcionality a práce s právní úpravou, odbornou literaturou a judikaturou):

Posuzovaná diplomová práce (která má z hlediska svého rozsahu 63 stran, z toho 58 stran samotného textu) obsahuje vedle úvodu, závěru a cizojazyčného shrnutí (*Abstract and Key Words*) též seznam použitých zdrojů a samostatný seznam použitých zkratk. Samotný text se člení na 4 hlavní části. Autor se nejprve věnuje vymezení toho, co je „Právnická osoba“ (část 1., str. 3-6) a popisu „Přešupkové odpovědnosti právnických osob“ (část 2., str. 7-24). Stejně část práce je poté zaměřena ve shodě s tématem práce na „Zproštění odpovědnosti právnické osoby za přešupek“ (část 3., str. 25-44), přičemž samostatnou pozornost práce věnuje též „Judikaturní praxi“ (část 4., str. 45-55). Takto vymezené hlavní části práce jsou pak pro větší přehlednost dále strukturovány.

Základní struktura práce se jeví logická. Pokud se však zaměříme na obsah jednotlivých částí a jejich proporcionalitu, lze určité výhrady vznést, a to zejména jde-li o smysl a vzájemný vztah částí 3.4. a 4. Obě totiž ve své podstatě shrnují závěry soudní judikatury (byť každá částečně jiným způsobem), aniž by však bylo zcela zřejmé, jaký má daná systematika v tomto ohledu smysl. Ostatně novou právní úpravu a její případný význam pro soudní praxi autor zmiňuje a určitým způsobem hodnotí právě až v části 4., což působí systematicky zvláště (nakolik je dřívější judikatura vlastně využitelná?). Pokud jde o proporcionalitu jednotlivých částí, zde lze v návaznosti na výše uvedené vyslovit určité pochybnosti týkající se převzetí podstatných částí textu soudních rozhodnutí v části 4. Čtenář by jistě přivítal spíše než podrobné shrnutí skutkových okolností a procesního vývoje popisovaných případů rozsáhlejší srovnání (shrnutí) ze strany autora samotného (viz část 4.2.). Je třeba nicméně respektovat, že je to autor, kdo určuje obsahové směřování práce, a stejně tak je třeba ocenit, že autor se svůj postup a zaměření práce odpovídajícím způsobem snaží vysvětlit v úvodu i závěru práce.

Z hlediska práce s prameny autor prokázal schopnost pracovat s odbornými texty, právními předpisy i soudní judikaturou. Strukturu pramenů lze považovat pro danou práci za dostatečnou (odborné monografie, komentáře, judikatura i internetové zdroje), byť např. odkaz na Savignyho práci z roku 1840 v němčině (str. 4) působí s ohledem na zaměření diplomové práce a další strukturu pramenů malinko zvláště. Jde-li o použitou judikaturu, zde lze v souladu s výše již uvedeným poukázat na to, že na mnoha místech není zřejmé, jaký význam má pro odkazovanou (často starší) judikaturu a její další využití změna právní úpravy.

3. Formální úroveň práce (včetně práce s citacemi a poznámkovým aparátem):

Přihlédneme-li k formálním náležitostem, je posuzovaná práce zpracována v zásadě řádně a v souladu se stanovenými požadavky. Přesto lze autorovi do budoucna doporučit, aby se vyhnul některým nepřesnostem. Kupříkladu na str. 7 hovoří současně o zákonu č. 250/2016 Sb. i o PřesZ (resp. na jiném místě o zákonu o trestní odpovědnosti právnických osob a TOPO), jako by se jednalo o jiné předpisy, či při označení Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu používá „ČR“. Poznámkový aparát autor povětšinou využívá způsobem odpovídajícím úrovni dané odborné práce.

4. Celkové hodnocení práce a její doporučení k obhajobě: (včetně naplnění zadání a cíle práce):

Posuzovaná diplomová práce je zpracována tak, že i přes výše uvedené výtky odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce, přičemž cíle práce a zadání tématu považuji za naplněné. Autorovi nelze upřít určitou originalitu při způsobu zpracování tématu a jeho obohacení zajímavými pasážemi (např. otázka tzv. compliance programů) a jistě je třeba kladně hodnotit i to, že se na některých místech zjevně snažil o vytvoření práce čtivé (viz např. str. 53 - 54). Přesto je však třeba mít na paměti, že se primárně jedná o odborný právní text, čemuž by použité formulace a podoba první argumentace měly odpovídat. Zmínit lze v tomto směru opět v některých ohledech bohužel jen stručnější závěry plynoucí z části 4.2. či lze poukázat na některé dílčí nepřesnosti (hovořit např. o „důvodnosti důvodu“ není právně příliš přesvědčivé, viz str. 29). Pozitivně je třeba hodnotit to, že autor nesetřval pouze na popisu právní úpravy a závěrů odborné literatury či dalších zdrojů (judikatury), ale na některých místech vyjádřil i svůj osobní pohled na možnou budoucí podobu právní úpravy (být se povětšinou jednalo o úvahu s podobným vyústěním, tedy zpřesnění liberačních důvodů v zákoně, např. str. 31, 55 či 58).

5. Doporučení práce k obhajobě (zda se práce doporučuje či nedoporučuje k obhajobě):

Předloženou diplomovou práci lze přes výše uvedené výhrady dle mého názoru k obhajobě doporučit, přičemž je možné její hodnocení známkou velmi dobře. Samozřejmě ovšem platí, že v rámci samotného výsledného hodnocení bude nezbytné zohlednit i podobu ústní obhajoby práce ze strany autora.

6. Otázky a připomínky doporučené k rozpravě při obhajobě:

V rámci ústní obhajoby diplomové práce by se autor měl vypořádat s výtky obsaženými v tomto posudku a samozřejmě by měl být schopen zodpovědět otázky vzešlé z diskuse před zkušební komisí. Z obhajoby by také mělo být zřejmé, že závěry učiněné v práci v písemné podobě je autor schopen přehledně a srozumitelně formulovat též ústně.

Jako případné téma k diskusi u ústní obhajoby navrhuji, aby se autor zabýval tím, zda hledisko přiměřenosti požadavků na liberaci právnické osoby lze aplikovat i bez změny právní úpravy (o níž se na mnoha místech práce zmiňuje, např. str. 31, 55 či 58), případně jak, za užití jakých předpisů (jejich ustanovení), včetně úvah nad nějakým hypotetickým příkladem. Mohl by se případně zamyslet i nad tím, jak konkrétně by stávající právní úpravu navrhoval změnit (konkrétně jaké ustanovení a jaká by byla možná rizika takové změny).

V Brně dne 11. 12. 2023

Milan Podhrázký